

FROSTA KOMMUNE

Forslag til Kommunal Planstrategi 2024-2027

Høringsutkast 27.08.2024

1 Innledning	2
2 Nasjonale og regionale forventninger	3
Nasjonale forventninger	3
Regionale forventninger	4
3 Muligheter og utfordringer for Frostasamfunnet	4
Bærekraftig kommune, kommuneøkonomi og tjenesteproduksjon	4
Folkehelse og sosial ulikhet	6
Frivillighet, demokrati og samskaping	6
Arbeidsliv og kompetanse	7
Klima, natur og miljø for framtida	8
Bærekraftig næring- og arealutvikling	8
Samfunnssikkerhet og beredskap	9
4 Plan- og styringssystemet.....	10
5 Strategiske valg for samfunnsutviklingen	12
6 Planer til prioritering.....	14
7 Planoversikt 2024 – 2027	15

1 Innledning

Alle kommuner skal ha en planstrategi. Lovkravet er nedfelt i lov om planlegging og byggesaksbehandling §10-1 og lyder som følger:

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

En planstrategi er ingen egen plan, men et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden for å møte kommunens behov. Plan- og bygningsloven fastslår at planleggingen i kommunen skal bygge på økonomiske og andre ressursmessige forutsetninger for gjennomføring, og ikke være mer omfattende enn nødvendig. Dette betyr at kommunen bare skal utarbeide planer der: - det etter en streng vurdering er konkludert med behov for en plan eller at lovverket og statlige krav forutsetter at planer skal utarbeides.

Planer, strategier og beslutninger må bygge på et oppdatert og grundig kunnskapsgrunnlag. Grunnlaget for Kommunal planstrategi bygger på Kommunens overordnede ROS-analyse, Statistikk-bilde, Folkehelse Frosta kommune, kommunaløkonomiske analyser (fra økonomiplan og årsberetning), Trøndelag i Tall og andre nøkkeltall og utviklingstrekk.

Denne planstrategien gjelder for perioden 2024 – 2027. Planstrategien har ingen direkte rettsvirkning for kommunens innbyggere. Arbeidet med planstrategien trenger derfor ikke å følge prosesskravene i plan- og bygningsloven.

2 Nasjonale og regionale forventninger

Nasjonale forventninger

Regjeringen legger hvert fjerde år frem nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal følges opp i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med planstrategier og planer, og kan gi grunnlag for innsigelser fra Statsforvalteren. Nasjonale forventninger til planleggingen gir føringer for arealbruken og samfunnsutviklingen på regionalt og kommunalt nivå.

I nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023 - 2027 har regjeringen valgt fem overordnede perspektiver som utgangspunkt for 72 forventninger:

- samordning og samarbeid i planleggingen
- trygge og inkluderende lokalsamfunn
- velferd og bærekraftig verdiskaping
- klima, natur og miljø for framtida
- samfunnssikkerhet og beredskap

Regjeringen viser til viktige utfordringer for kommunene fremover, blant annet med å nå bærekrafts målene, om reduserte klimagassutslipp og bevaring av karbonrike arealer, ansvarlig forbruk, ressursbruk, bevaring av natur og naturmangfold og mindre ulikhet. I tillegg vil kommunene møte store samfunnsutfordringer som aldrende befolkning med større forventet omsorgsbehov og mangel på arbeidskraft innen ulike tjenestekområder i kommunene.

FNs bærekrafts mål inndelt i tre dimensjoner: miljømessig bærekraft, sosial bærekraft og økonomisk bærekraft. Over alle tre og bindeleddet mellom er bærekrafts mål 17 «samarbeid for å nå målene»

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. FNs bærekrafts mål skal fremme økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft. Kommunen har en nøkkelrolle i å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling. Kommunen er nærmest befolkningen, lokalt næringsliv og lokale organisasjoner. Samtidig er kommunen ansvarlig for store deler av den sosiale og fysiske infrastrukturen som påvirker befolkningens levekår og utviklingsmuligheter. Det er derfor viktig at alle tre bærekrafts dimensjonene ivaretas i den kommunale planleggingen

Regionale forventninger

Regionale forventninger i Trøndelagsplanen 2019 - 2030 viser Trøndelag fylkeskommune sine prioriteringer og forventninger for samfunnsutviklingen i fylket. Regional planstrategi for Trøndelag 2024-2027 ble vedtatt 11.06.2024 og er førende for planarbeidet i fylket. Planstrategien har følgende tre satsingsområder i inneværende fylkestingsperiode:

1. I Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene
2. I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag
3. I Trøndelag får vi nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeids- og næringsliv i endring

3 Muligheter og utfordringer for Frostasamfunnet

Det er utarbeidet et kunnskapsgrunnlag "Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i Frosta kommune". Dette behandles i egen sak i Formannskapet 27.08.2024. I tråd med føringer i Folkehelseloven utgjør dette et overordnet faktagrunnlag for kommunens planstrategi og for kommunens planleggingsarbeid. I tillegg utarbeider kommunen et årlig strategidokument. Kunnskapsgrunnlagene viser muligheter og utfordringer Frosta kommune står overfor som samfunnsutvikler og organisasjon i tiden fremover, og det legger grunnlaget for kunnskapsbasert planlegging og utvikling av kommunen.

Bærekraftig kommune, kommuneøkonomi og tjenesteproduksjon

Et bærekraftig og attraktivt frostasamfunn er et lokalsamfunn det er godt å bo i, arbeide i og besøke. Frostingene er stolte av kommunen sin og har en sterk identitetsfølelse.

Økonomi er kommunens virkemiddel for å utøve sitt samfunnsoppdrag. Kommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Kortsiktig økonomifokus kan ødelegge for langsiktig og bærekraftig samfunnsutvikling. Den demografiske utviklingen setter kommuneøkonomien under

sterkt press grunnet lav innbyggervekst og en markant økning i antall eldre fram mot 2040. Økte renter og høyt prisnivå legger ytterligere press på kommuneøkonomien og begrenser handlingsrommet. Demografiutviklingen gir også et økende behov for tjenester innen helse, samtidig som antallet i yrkesaktiv alder blir færre i forhold til antall eldre. Lavere fødselstall forsterker presset og dette vil gi store rekrutteringsutfordringer framover.

I 2021 ble plan- og bygningsloven revidert, og i loven ble det lagt til et krav om at kommunen skal legge til rette for «tilstrekkelig boligbygging». På lang sikt er boligbygging og boligforsyning viktige virkemiddel for å holde boligprisene på nivå med den generelle prisutviklingen, samtidig som pris også påvirker hvor mange som har behov for hjelp til å skaffe seg en egnet bolig. Det er en betydelig boligreserve regulert i KPA/reguleringsplaner på Frosta, men omsetningen av eksisterende boliger er relativ lav. Det oppleves også som at kommunen har et krevende leiemarked. Dette gjelder også for kommunen som per i dag ikke har tilstrekkelig med kommunale boliger til de flyktningene som bosettes.

Det generelle behovet for boliger dekkes gjennom arbeidet med KPA. Kommunen arbeider strategisk og tverrsektorielt for å sikre tilstrekkelig antall og riktige boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Konkrete tiltak for denne målgruppen ivaretas gjennom rullering av Boligsosial handlingsplan hvor høringsutkastet allerede er utarbeidet. Kommunens oversikt over behovet for både ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet er utarbeidet i forbindelse med utarbeidelse av boligsosial plan.

Arbeidet med områdeplan for sentrum ble påstartet i forrige planperiode. Målet med områdeplanen for sentrum er lage et sentrum med gode og funksjonelle løsninger for trafikk- og parkeringsavvikling som naturlig begrenser kjørebehovet samt skape trygge, estetiske grønne gangforbindelser som fremmer sosiale samspill og gode kontaktlinjer for de som oppholder seg og det som skjer i sentrum. Videre å gi gode «oppskrifter» for plassering av tjenesteytelser og forretning/service eller attraktive boliger sett i et helhetlig perspektiv og god sammenheng til tiliggende landbruksområder.

Å være en stor organisasjon i omskiftelige omgivelser krever evne og vilje til endring og utvikling. Endrings- og innovasjonskompetanse i lederrollene i kommunen er viktig for å kunne videreutvikle tjenestene. En liten kommune har begrenset mulighet til å tilby store fagmiljø på enkelte fagområder, samarbeid med andre kommuner er derfor nødvendig for å oppfylle generalistkommuneprinsippet. For å redusere sårbarhet og opprettholde kvalitet i tjenestene vil det være behov for å se på samarbeid innenfor flere tjenesteområder fremover. Digitalisering vil prege flere av de kommunale tjenestene framover og dette vil kreve en ny type kompetanse hos mange ansatte.

Folkehelse og sosial ulikhet

De fleste innbyggere lever et godt liv i Frostasamfunnet, og faktorer som flott natur, et rikt kulturlandskap med åkrer der det dyrkes et mangfold av grønnsaker tyder på at Frosta er en attraktiv bostedskommune for både hel- og deltidsinnbyggere. Det er imidlertid grunn til å følge med på endringer i befolkningens alderssammensetning og evnen til å stå i arbeid. Det siste må sees i sammenheng med helseutfordringer som psykiske helseplager, muskel-/skjelettplager og overvekt/fedme som preger en høy andel av befolkningen. De yngste aldersgruppene har også økende utfordringer knyttet til fysiske og psykiske helseplager, og endel lever i sosioøkonomiske forhold som gir økt sårbarhet på flere områder.

Frosta sitt folketall øker jevnt, og denne trenden forventes å fortsette fram mot 2050. Ut fra prognosen vil det det i 2050 være 2872 innbyggere på Frosta. Innbyggertall og framtidsprognoser er hentet fra SSB, og viser fortsatt en liten vekst i folketallet. Det er fremskrevet svak nedgang i de yngre aldersgrupper og i arbeidsfør alder, slik at veksten i hovedsak vil ligge til aldersgruppen 66+. Den største utfordringen for befolkningsutviklingen er derfor økende gjennomsnittsalder. Kommunen vil få nedgang i andelen arbeidsføre innbyggere mens det forventes en økning i andelen pensjonister og eldre. Dette vil kunne påvirke forholdet mellom inntekter og utgifter for kommunen.

Folketallsvekst baserer seg på fødselsoverskudd, netto innenlands flytting og nettoinnvandring. Fram til nå har nettoinnvandring virket positivt på folketallet i Frosta, da vi har endel arbeidsinnvandring fra Øst-Europa. Fremskrevet kan det se ut til at disse innvandringstallene går ned, mens innenlands nettoinnflytting vil gi svak tilvekst til folketallet.

Samarbeid med frivilligheten omkring lavterskeltilbud blir viktig i folkehelsearbeidet framover, særlig når vi ser på den demografiske utviklingen med en økende andel eldre. I dette arbeidet er også de eldre en uvurderlig ressurs, da mange eldre nyter flere friske leveår.

Frostasamfunnet står i en langvarig krise. Overgrepssaken berører, angår og påvirker både Frostasamfunnet og kommuneorganisasjonen. Den kommende planperioden vil samfunnet påvirkes av rettsaken, som forventes å gå i rettssystemet over flere år.

Gjennom gode oppvekstvilkår og gode velferdstjenester skal frostingene bo i en åpen, inkluderende og attraktiv kommune. Gjennom åpenhet og inkludering skal kommunen og bygda oppleves som attraktiv for å bo, leve og arbeide i

Frivillighet, demokrati og samskaping

Et informert og velfungerende demokrati forutsetter tillit, åpenhet og gjensidig respekt. Tillit og legitimitet i befolkningen er ferskvare. Det representative

demokratiet forutsetter valgdeltakelse fra alle samfunnsgrupper. Lokaldemokratiet skal gjennom åpen debatt og prosesser som involverer innbyggerne, legge til rette for deltakelse i samfunnsutviklingen også mellom valgene. Dette krever nye metoder og en ny rolleforståelse for både politikere og kommuneorganisasjon. Innbygger- og næringslivsundersøkelsen gjennomført i 2023 og undersøkelsen «næringsvennlig kommune» viser at det er et ønske om å styrke dialogen med politikerne og øke mulighetene for innbyggerne til å påvirke utviklingen i sine lokalsamfunn. Det kan muliggjøres ved å legge til rette for demokratisk deltakelse og meningsbrytning.

Barn og unge er vår felles framtid. De kommunale tjenestene samarbeider tett og er, sammen med frivilligheten og Frostasamfunnet ellers, laget rundt barn og unge. Gjennom læringsmiljøprosjektet skal vi skape et inkluderende barnehage- og skolemiljø. Gjennom systematisk arbeid og realisering av forebyggende plan for barn og unge, bidra til å ta ned risiko for skolefravær i grunnskolen og videregående skole

Frivilligheten er en viktig samfunnssektor og en likeverdig samarbeidspart. Frivilligheten har betydning for et levende demokrati og et bærekraftig frostasamfunn. Frosta har en sterk frivillig sektor. Et godt samarbeid og god dialog med frivilligheten er viktig for at partene skal kunne spille hverandre gode på veien mot felles mål, og dette krever kommunale ressurser til samordning og fasilitering av samarbeidet.

Arbeidsliv og kompetanse

6 av 10 bedrifter i Trøndelag oppga et udekket kompetansebehov i 2023. Arbeidsledigheten er rekordlav, og NAV estimerer at det mangler 5 400 arbeidstakere i fylket. Dette gjelder også Frosta. Både privat næringsliv og offentlig sektor opplever rekrutteringsutfordringer i dag. Denne situasjonen vil forverres frem mot 2040 på grunn av den demografiske utviklingen, med flere eldre og færre unge som er tilgjengelige for arbeid. Et viktig arbeid vil derfor være å inkludere flere i arbeidslivet. Både det private og det offentlige må tilrettelegge for at flere kan delta i arbeidslivet og bygge videre på suksessen med Trøndelagsmodellen.

Frosta kommune alene kan ikke løse rekrutteringsutfordringene i arbeidslivet, men et sterkere samarbeid med nabokommunene gir større muligheter for å synliggjøre regionen som en attraktiv bo og arbeidsmarkedsregion. Samarbeid mellom næringslivet og kommunen kan også bidra til å finne den riktige kompetansen til den riktige arbeidsoppgaven.

I Frosta kommune er 67,9 % sysselsatt i privat sektor. Kommunen har et sammensatt og innovativt næringsliv som er viktig for Frostasamfunnet og kommunens omdømme. Noe som kan gi flere muligheter for vekst også på andre områder.

I 2024 markerte kommunen at det var 750 år siden kong Magnus Lagabøte fikk den første landsloven lovtatt på Frostating. Frem mot 2023 nasjonaljubileet i 2030 vil det

være et mulighetsrom for å synliggjøre Frosta og regionen som mat og reiselivsregion – spesielt innenfor historiske reiser. Som følge av dette kan antall turister til Frosta øke. Balansen mellom de verdiene som Frosta har som samfunn og ønsket vekst må også på dette området balanseres.

Klima, natur og miljø for framtida

Parisavtalen om klima og det globale rammeverket for naturmangfold gir rammer for nasjonal politikk. Det er gitt lite føringer for hvordan kommunene skal utforme sine energi- og klimamål.

Et av målene i Kommuneplanens samfunnsdel er at Frostasamfunnet skal ivareta naturmangfold, kulturmiljø og et aktivt og levende landbruk (3.3). I det grønne skiftet må kommune og næringsliv samarbeide tett, for å sikre bærekraftig verdiskaping og grønn konkurransekraft. Naturmangfold på Frosta er lite kartlagt, det er søkt tilskudd til å utarbeide plan for naturmangfold, noe som er innvilget.

Det er en gjensidig sammenheng mellom klima og miljø, hvor klimaendringer påvirker miljøet, og miljøpåvirkninger, som utslipp av klimagasser, bidrar til klimaendringer. Dette komplekse samspillet krever tiltak på både klima- og miljøfronten for å begrense negative konsekvenser og bevare jordens bærekraft. De viktigste påvirkningene og utviklingstrekkene som har betydning for naturmangfoldet i Frosta er vern, arealbruksendringer, endringer i jordbruket, fremmede arter, forurensing, avfall og klimaendringer.

Arbeidet med å nå klimamålet må derfor følges opp i all kommunal planlegging, utvikling og drift. Det kreves innsats fra alle i lokalsamfunnet, og fra alle virksomheter i Frosta kommune. Kommunenes drift og infrastruktur må omstilles til mer klimavennlige løsninger. Det innebærer lavere energiforbruk, økt bruk av klimavennlige energikilder. Utbedringer av gamle kommunale bygg har også stor betydning for kommunens arbeid med å redusere klimagassutslipp. Kommunen er en stor innkjøpsaktør og byggherre og skal sette tydelige klima- og miljøkrav i sine innkjøpsavtaler og investeringer.

Kommunen har et behov for å oppdatere og systematisere arbeidet med målsetting på klima, miljø og bærekraft for å sikre et målrettet bidrag til å nå de globale målsettingene, basert på målsetningene i Kommuneplanens samfunnsdel og nasjonale veiledere. Dette har kommunen ikke ressurser til å utarbeide og følge opp i denne planperioden, men vil bli vurdert på nytt i neste planperiode.

Bærekraftig næring- og arealutvikling

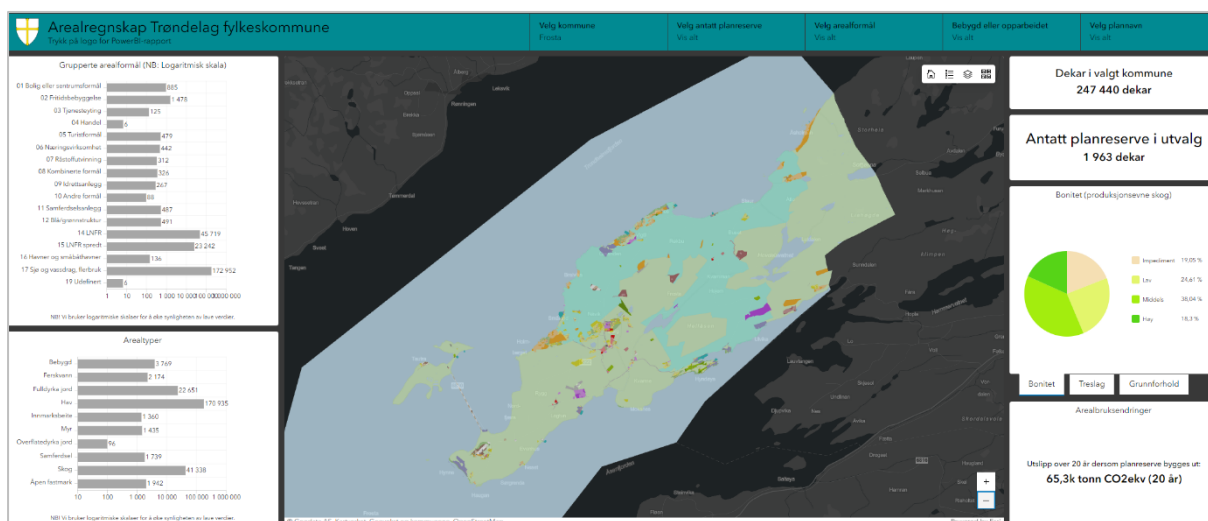
Bærekraftig arealdisponering forutsetter at det legges et langsiktig tidsperspektiv til grunn i samfunnsplanleggingen. Nasjonale forventninger til kommunal planlegging er at kommunen utvikler mer kompakte byer, tettsteder og grender både for å redusere transportbehovet og legge til rette for miljøvennlige transportformer, men også for å

utnytte arealer og infrastruktur mer effektivt.

I en kommune der både kommunesenter og grendesenter er omkranset av dyrkajord og verdifull natur er det ikke enkelt å finne gode løsninger for mer utbygging. Manglende kollektivtilbud er også utfordrende med tanke på å planlegge for redusert bilbruk. Smart arealforvaltning og fortetting der dette er hensiktsmessig vil bli viktigere i årene som kommer. Kommunen må også satse på gode sykkel- og gangvegf forbindelser alle steder der dette kan være et godt alternativ til bil.

Frostatasamfunnet kan bidra med sikre viktige jordbruksområder, kulturlandskap og grøntområder mot nedbygging. Samtidig å legge til rette for vekst og økt verdiskapning.

Areal er en begrenset ressurs og arealbruk er hovedtrusselen mot naturgrunnlaget vårt. Måten vi bruker arealene på har også påvirkning på klima. Fra næringslivet kommuniseres det at kommunen mangler næringsareal. Næringsarealet på Skaret er privat eid, men regulert i kommunal regi i 2024. I utarbeidelsen av KPA vedtatt i 2020 ble det avsatt ytterligere næringsareal. For å sikre en bærekraftig arealbruk er det viktig å ha et oppdatert og godt kunnskapsgrunnlag. Trøndelag fylkeskommune har utviklet et arealregnskap for alle kommuner i Trøndelag.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Lokale, nasjonale eller internasjonale hendelser kan føre til utrygghet, skader, pandemier og tap på områder av stor betydning for sentrale samfunnsinstitusjoner, vår felles sikkerhet eller den enkeltes trygghet. Den sikkerhetspolitiske situasjonen, med krig i Europa og med Sverige og Finland sitt nylige NATO-medlemskap, påvirker trusselbildet i Trøndelag og på Frosta.

Mat- og energisikkerhet har fått økt fokus i samfunnet. Frosta har en sentral posisjon i arbeidet med å øke norskandel på frukt og grønt. Privatpersoner må ta større ansvar for egen beredskap og sikkerhet, gjennom å følge beredskapsrådene.

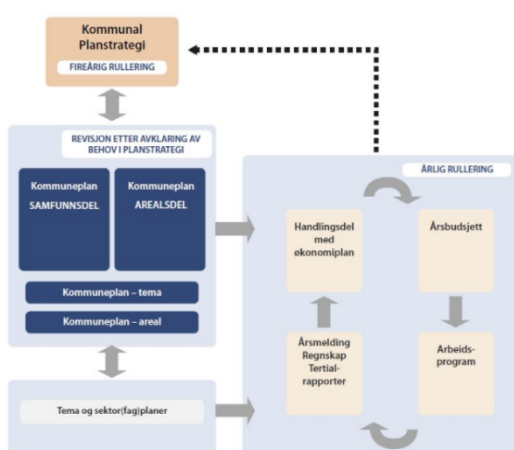
Klimaendringene gir Trøndelag våtere, villere og varmere vær. Dette påvirker samfunnssikkerheten gjennom større risiko for flom, tørke, ras, skred og brann. Digitalisering av samfunnet gjør oss sårbare for brudd på digital infrastruktur og manglende sosial inkludering øker faren for å begå kriminalitet.

Beredskapsplanen og tilhørende underliggende dokument og arbeid er derfor viktigere enn noen gang.

4 Plan- og styringssystemet

Plan- og bygningsloven, Kommuneloven og Folkehelseloven krever at kommunene skal bidra til bærekraftig utvikling gjennom langsiktige og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi, for utvikling og oppgaveløsning i kommunen og for lokalsamfunnets utvikling. Det stilles krav til hvilke planer som skal utarbeides, hva som skal planlegges og hvilke krav som stilles til planprosessene.

I modellen settes kommunal planstrategi generelt inn i det kommunale plansystemet, og viser generelt til sammenhengen i en kommune sitt plansystem.

Plansystemet består av tre planhorisonter; lang, mellomlang og kort tidshorisont.

- Kommuneplanens samfunnsdel har et langt tidsperspektiv.
- Kommuneplanens arealdel har et langt perspektiv, men drøftes i hver kommunestyreperiode.
- Planstrategien har et tidsperspektiv på fire år.
- Årsbudsjettet er gjeldende for ett år, men utarbeides i sammenheng med økonomiplanen.
- Strategidokumentet rulleres hvert år.

Kunnskapsgrunnlag og analyser ligger til grunn for all kommunal planlegging.

Formannskapetets strategisamling avholdes før utarbeidelse av det årlige strategidokumentet. Strategidokumentet skal beskrive utfordringer og muligheter for Frostasamfunnet. Strategidokumentet vedtas av Kommunestyret i juni hvert år. Et

utfordringsbilde og et kunnskapsgrunnlag er aldri endelig. Ny kunnskap innhentes gjennom planprosesser, årsrapport eller ved utarbeidelse av enkeltsaker. Grunnlaget for nye planer og beslutninger skal ideelt sett alltid være basert på ny oppdatert kunnskap

Planstrategien bygger på FNs bærekrafts mål og oppdaterte kunnskapsgrunnlag I forbindelse med utvikling av Kommuneplanens samfunnsdel ble det gjennomført et betydelig medvirkningsarbeid, som også har dannet grunnlag for planstrategien. Den omhandler strategiske valg for samfunnsutviklingen, de viktigste overordnede utfordringene og mulighetene for utviklingen av lokalsamfunnet og kommuneorganisasjonen, samt et planprogram som viser hvilke planer som skal revideres eller utarbeides i årene framover for å oppnå ønsket utvikling.

Kommuneplanens samfunnsdel (KPS) Kommuneplanens samfunnsdel er vår guide og vårt løfte til innbyggere og interessenter om at vi er "Sammen om en historisk framtid." Den omhandler satsingsområder og mål for Frosta som lokalsamfunn og kommuneorganisasjon, samt strategier for hvordan målene skal nås gjennom kommunens drift, planlegging og utvikling. Kommuneplanens samfunnsdel er vår guide og vårt løfte til innbyggere og interessenter om at vi er "Sammen om en historisk framtid." Samfunnsdelen inneholder også strategiske valg for kommunens arealforvaltning. KPS ble vedtatt i 2023, og det er ikke vurdert som nødvendig å starte revidering i denne planperioden.

Kommuneplanens arealdel følger opp strategiene i samfunnsdelen gjennom å fastsette hvordan arealene i kommunen skal disponeres. Arealplanene omhandler juridisk bindende plankart og bestemmelser, samt en forklarende planbeskrivelse. For de fleste områdene som er avsatt til byggeformål i Kommuneplanens arealdel, gjelder krav om ytterligere detaljering gjennom reguleringsplan.

Gjennom Kommuneplanens samfunnsdel er det signalisert og vedtatt vedrørende arealstrategi:

Overordnede føringer forplikter kommunen til å føre en arealpolitikk som i større grad enn i tidligere planperioder vektlegger:

- *Klimatilpasning og klimahensyn i form av redusert CO2- utslipp*
- *Jordvern*
- *Naturmangfold og naturverdier*
- *Kulturminner og kulturmiljø*
- *Folkehelse*

Strategier for framtiden

- *Areal- og transportutviklingen skal samordnes med nabokommunene for å oppnå bærekraftige og komplette løsninger.*
- *Det skal være attraktivt å bo i hele kommunen, med tilrettelegging for spredt bebyggelse*

- Det skal være attraktivt å være på Frosta for både fastboende og fritidsinnbyggere
- Det bør ikke legges opp til ytterligere ny bebyggelse i strandsonen

Kommuneplanens arealdel er vedtatt i september 2020. Planen er dermed ikke veldig gammel, og bør kunne danne grunnlaget for utvikling på Frosta noen år til. Nye nasjonale føringer de siste årene kan ha forventninger om at kommunen følger opp disse i kommuneplanens arealdel. Erfaringen med gjeldende kommuneplan er at den krever mange dispensasjonsbehandlinger. Dette kunne vært unngått med noen flere bestemmelser i kommuneplanen for å kunne håndtere små enkeltsaker. Det er også oppdaget noen formelle og materielle feil i kommuneplanen som med fordel kunne vært rettet. En mindre endring av kommuneplanen kan føre til en mer effektiv byggesaksbehandling. I stedet for en full rullering av kommuneplanen kan det være formålstjenlig med mindre endringer i en enklere prosess*. En fullverdig rullering vil ha et annet tidsestimat enn foreslått, og andre planer må da pauses/utsettes.

Temaplaner/handlingsplaner/reguleringsplaner er planer for enkelte tema eller tjenesteområder og utarbeides for å utdype og konkretisere oppfølgingen av kommuneplanen eller andre særskilte planbehov i kommunen. Tverrfaglige tema/handlingsplaner er verktøy for å samordne innsatser på tvers av fagområder, og mellom kommunen og lokalsamfunnet.

Tematiske handlingsplaner er ikke lovpålagte, men utarbeides når det vurderes som hensiktsmessig for å oppnå ønsket utvikling. Tema/handlingsplanene følger opp mål og strategier i Kommuneplanens samfunnsdel, føringer i Kommuneplanens arealdel og budsjett- og økonomiplanen.

For å tydeliggjøre sammenhengene mellom Kommuneplanens samfunnsdel og øvrige tematiske planer skal mål og strategier i temaplaner/handlingsplaner utgå direkte fra Kommuneplanens samfunnsdel ved revidering eller utarbeidelse av nye planer. På denne måten vil Kommuneplanens samfunnsdel styrkes som styringsverktøy og det vil bli enklere å gå fra plan til handling.

Økonomiplan og budsjett. Skal ivareta kommunens økonomiske handlingsevne og bidra til bærekraftig økonomiforvaltning i samsvar med kommunelovens krav. Budsjettet omhandler det første året i planen. Planen følger opp mål og strategier i Kommuneplanens samfunnsdel gjennom ressursfordeling og helhetlige prioriteringer av drifts- og investeringstiltak og endrings- og utviklingsprosesser. Handlings- og økonomiplanen rulleres årlig.

5 Strategiske valg for samfunnsutviklingen

Utfordringsbildet gir sammen med forventninger på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå grunnlag for strategiske valg for Frosta. Kommuneplanens samfunnsdel for Frosta

(2023 - 2035) viser langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Det er disse utfordringsbildene, målene og strategiene / satsningsområdene som sammen legger føringer for kommunens planlegging, utvikling og drift i planperioden. Dette danner grunnlaget for hvilke planer som skal utarbeides eller revideres de neste årene.

For å følge opp og synliggjøre den røde tråden i planverket for Frosta er de strategiske satsningsområdene derfor de samme som nylig er vedtatte hovedmål for kommunen i Kommuneplanens samfunnsdel.

Hovedmål/ strategiske satsninger for Frostasamfunnet er:

1. Bestå som egen kommune
2. Åpen, inkluderende og attraktiv
3. Bærekraftig vekst og utvikling innen landbruk og næring
4. Stolt av vår historie

Alle hovedmålene har elementer av de tre bærekrafts dimensjonene sosial bærekraft, miljømessig bærekraft, og økonomisk bærekraft.

6 Planer til prioritering

Hvilke planer hører hjemme i planstrategien?

Planstrategien skal først og fremst ta for seg strategiske planer som inneholder retningsvalg og/eller kan ha økonomiske konsekvenser for kommunen. Driftsplaner og detaljplaner uten strategiske konsekvenser er ikke inkludert. Dette betyr at kommunens samlede planarbeid er større enn det som kommer fram av strategien. Det er foreslått følgende avgrensning:

Strategien inneholder planer der kommunen selv kan påvirke oppstart og fremdrift. Regionale og interkommunale planer er ikke inkludert, med mindre arbeidet med planene skal ledes av Frosta kommune.

Planer til prioritering har følgende inndeling:

- Planer som er påbegynt og planer med oppstart i 2024 har kategorien under arbeid (UA)
- Planer som skal påbegynnes i 2025, eller så fort det blir ledig kapasitet har kategori 1.
- Planer som skal påbegynnes i slutten av perioden, eller som kan utsettes til neste planperiode ved behov har kategori 2.
- Planer som ikke skal prioriteres i gjeldende planperiode er markert X

Planarbeid krever både ressurser i form av tidsbruk for flere ledere og fagpersoner, kjøp av konsulenttjenester, kjøp av utredninger med mer. Medvirkning er avgjørende for å kunne lage gode planer. Man planlegger for de som bor i og bruker kommunen, og lokalkunnskap fra innbyggerne kan komplettere kunnskapen for planarbeidet. Medvirkning er også arbeidskrevende prosesser. I en liten kommune er det som regel de samme ansatte som følger opp de daglige henvendelsene fra innbyggere og næringsliv, som forbereder saker til politikken og sørger for at politikk blir til handling. Den totale arbeidsmengden til ansatte i Frosta kommune og kommuneøkonomien er derfor vurdert når planverk er foreslått prioritert.

7 Planoversikt 2024 – 2027

	Forventet oppstart		UA	Under arbeid
	Arbeid pågår		1	Kategori 1
	Ferdigstillelse		2	Kategori 2
			x	Ikke prioritert

Planer	Vedtatt	Prioritet	2024	2025	2026	2027	Vurdering
KOMMUNALE PLANER							
Planstrategi 2022 - 2023	2022	1					
Kommuneplanens samfunnsdel (KPS) 2023 - 2035	2023	x					
Kommuneplanens arealdel (KPA)* 2015 - 2027	2020	1					Mindre rullering*
Budsjett- og økonomiplan	Årlig						Årlig Handlingsdel til Kommuneplanen
ANALYSER/KUNNSKAPSGRUNNLAG							
Kommunal risiko og sårbarhetsanalyse	2023	x					Løpende oppdatering
Oversikt over folkehelsen og påvirkningsfaktorer	2024	UA					
Strategidokument	2024						Årlig
TEMAPLANER/HANDLINGSPLANER/REGULERINGSPLANER							
Beredskapsplan 2020 - 2025	2020	UA					Plan revideres. Deretter løpende oppdatering
Boligsosial handlingsplan 2025 - 2033	NY	UA					Handlingsdel revideres årlig
Trafikksikkerhetsplan 2019 - 2027	2019	2					Handlingsdel revideres årlig. Ved neste revidering kan det vurderes å inkludere helhetlig mobilitetsplan med handlingsdeler for bl.a. trafikksikkerhet, gå strategi, sykkel, parkering m.m.
Folkehelseplan	NY	UA					
Energi- og klimaplan 2008 - 2018	2008	x					
Områdeplan Sentrumsplan	NY	UA					
Reguleringsplan Frostatinget	NY	1					Frostatingprosjektet
Kulturplan 2018 - 2024	2019	1					
Plan for kulturminner og kulturmiljø 2021 - 2030	2021	x					Ingen handlingsdel i planen.
Plan for Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv (Anleggsplan) 2016 - 2020	2016	UA					Oppdatert plan, en forutsetning for å søke spillemidler. De tiltak som skal prioriteres skal stå i den planen.

Hovedplan avløp og vannmiljø 2021 - 2027	2022	2					Handlingsdel revideres årlig. Ved revidering vurderes planen til å bli slått sammen med hovedplan for avløp og vannmiljø
Hovedplan vann 2009 - 2012	2009	2					Ved revidering vurderes planen til å bli slått sammen med hovedplan vann
Bestandsplan for Elg og Hjort 2021 - 2025	2021	1					
Handlingsplan naturmangfold	NY	2					Innvilget tilskudd i 2024
Temaplan kommunale bygg og eiendommer	NY	1					
Temaplan kommunale veier	NY	2					
Handlingsplan næring	NY	2					Inkludert landbruk, reiseliv og turisme
Handlingsplan SLT	NY	1					Avklares om plan skal utvikles i Værnesregionen
Handlingsplan for rus og psykisk helse 2015 - 2019	2015	1					
Plan for trygt og godt oppvekstmiljø 2025-2030	NY	UA					
Helhetlig plan for helse og omsorg 2009 - 2020	2009	1					
Forebyggende plan for barn og unge	2023	x					Regional + Lokal del Kontinuerlig oppdatering
Plan for hukommelse team og demensomsorg 2023 - 2027	2024	UA					

*Mindre rullering beskrevet i verbaldel i planstrategien. En fullverdig rullering vil ha et annet tidsestimat, og behov for nedprioritering av andre planer.